

Maak
je eigen
bloemenweide

Andere werkfiches uit deze reeks zijn:

- 🌀 Knus en gezellig. Creëer een zithoek in je tuin.
- 🌀 Kriebel- en krabbelbeestjes. Bouw je eigen insectenhuis.
- 🌀 De natuur als gezelschap.
Gezelschapsspelen met natuurlijke materialen.
- 🌀 Tarzan, puur natuur. Maak zelf avontuurlijke speeltuigen.
- 🌀 Een huisje voor de geluksvogel. Maak zelf een nestkastje voor de koolmees.
- 🌀 Levende bouwsels. Maak zelf een wilgenhut.
- 🌀 Er zit muziek in de natuur... Maak muziek met natuurlijke materialen.
- 🌀 Een tuin om van te smullen.
Creëer een eetbare tuin.
- 🌀 Om van te watertanden. Aanleg van een minivijver.
- 🌀 Water brengt leven in je tuin. Aanleg van een natuurlijke vijver.
- 🌀 Joepie, het regent. Aanleg van waterspeeltjes in je eigen tuin.
- 🌀 Symbolen en fantasie. Maak zelf je totempaal.
- 🌀 Huisje, tuintje, boomhutje? Maak zelf je (boom)hut.

De fiches zijn te downloaden op <http://milieueducatie.lne.be>. Klik onder het luik "thema's" op "vergroening" en klik verder op "spelen in de tuin". Je vindt er ook de contactgegevens van de provinciale NME-diensten die de fiches mee verspreiden.

Een bloemetje voor jou, omdat ik ...

Maak je eigen bloemenweide

Bloemen hebben een grote aantrekkingskracht op kinderen. Kinderen doen niks liever dan bloemetjes plukken, met hun neus in de bloemen eraan ruiken, de vlinders en bijen observeren ...

Ook voor volwassenen zijn bloemen door hun kleurenpracht en schoonheid een plezier voor het oog. Veel parfums danken hun geur aan bloemen. Wist je dat sommige bloemen ook eetbaar zijn? Door een gedeelte van het gazon om te toveren tot een bloemenweide spaar je trouwens ook heel wat werk uit, want een klassiek gazon vraagt veel meer onderhoud.

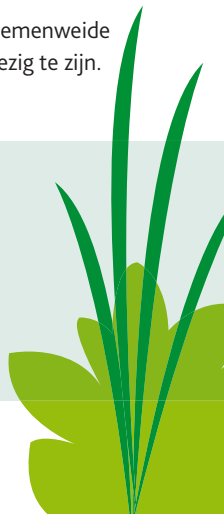
Voor de natuur en de biodiversiteit hebben bloemen een grote meerwaarde. Bloemen trekken allerlei nuttige beestjes aan.

Biodiversiteit is een samentrekking van woorden 'biologisch' en 'diversiteit' en staat voor de verscheidenheid aan soorten, genen en ecosystemen. Het gaat over natuur in al haar vormen (dieren en hun leefomgeving): vogels, insecten, algen, planten, bomen, vissen, paddenstoelen, vlinders, reptielen, amfibieën ... Wereldwijd schat men dat er ongeveer 15 miljoen levende soorten zijn. De biodiversiteit staat echter onder druk. Het aantal soorten neemt door de jaren heen sterk af.

In deze werkfiche wordt beschreven hoe je in de tuin of een stukje ervan een bloemenweide kan creëren. Daarnaast krijg je enkele leuke ideetjes om met de kinderen creatief bezig te zijn.

Je eigen minituin

Geef je kind zijn eigen stukje tuin waarin het zijn eigen zin kan doen. Laat het dit stukje zelf verzorgen. Voor een snel resultaat kies je best voor een bloemenmengsel van akkerbloemen.

Praktisch

Locatie

Op een zonnig stukje tuin
Ook op een balkon kan je een mooi bloemenhoekje creëren in een plantenbak.

Schrale tot matig voedselrijke bodem.

Periode

Zaaien doe je best in april, mei of september

Vorbereiding

Benodigheden

- Schop en spade of folie
- De grond moet schraal tot matig voedselrijk zijn, dus dat betekent voor de meeste (klassieke) tuinen dat de grond voedselarmer moet worden gemaakt.
- Hardnekkige wortelonkruiden en grassen moeten weg. Je kan de bestaande grasmat afschrapen en afvoeren. Dit is de beste methode want hierdoor verwijder je eveneens het vruchtbaarste deel van de grond.
- Hark het stuk grond daarna min of meer effen.
- Bij veel 'lastig' onkruid (brandnetels, zuring, distels, winde ...) kan je best in twee keer de grond onkruidvrij maken. Dat betekent na een week of twee nog eens het nieuwe onkruid verwijderen.

Aan de slag

Benodigheden

- Spuitvork
- Hark
- Bloemenmengsel (1 tot 3 gram bloemenzaden per m²) of gedroogd bestaand bloemenrijk grasland. Je kunt kiezen voor eenjarige akkerbloemen of meerjarige bloemen.

Eenjarige bloemen: bijvoorbeeld klaproos, korenbloem, gele ganzebloem, bolderik en kamille (zie foto)

Een eenjarige bloem voltooit zijn cyclus van kieming tot zaad binnen één jaar. De plant sterft na de zaadzetting of gaat aan het eind van het jaar dood. Als de omstandigheden goed zijn (bodem en vocht) zaaien de planten zich uit. Je komt ze het volgende jaar misschien wel tegen op een andere plek tegen in je tuin.

Meerjarige (overblijvende) bloemen: bijvoorbeeld margriet, knoopkruid en muskuskaasjeskruid, sint-janskruid en klaproos.

Een meerjarige bloem blijft meerdere jaren leven. Bovengronds sterft ze af in de winter, maar ondergronds blijft ze bestaan als bol, wortelknol, wortelstok. Je ziet ze elk jaar terug op dezelfde plek.

- Zaaien doe je best zo snel mogelijk na de bodembewerking.
- Er zijn verschillende mogelijkheden:
  - Bedek de bodem met het hooi van een bestaand bloemenrijk grasland.
  - Zaai het bloemenmengsel zaad van eenjarige akker/veldbloemen.
  - Zaai het bloemenmengsel van meerjarige bloemen.
- Tip: Meng het zaad met droog wit zand. Het zaad wordt op deze manier gelijkmatiger verdeeld en je ziet goed waar je al gezaaid hebt.

- Zaai het mengsel dun in (bijvoorbeeld door het zaad voorzichtig tussen duim en wijsvinger te verspreiden). Hierdoor krijg je stevige en gezonde planten.
- Je mag de zaadjes lichtjes in harken.
- Bij sterk bemeste (ex-)gazons (zijn voedselrijk) zal je de eerste jaren misschien wel hardnekkig onkruid (zoals brandnetels, zuring en ganzenvoet) moeten verwijderen.

Natuurlijk trekken bloemen vlinders aan. Maar voor de ontwikkeling van de rups tot vlinder, kies je best ook voor waardplanten in je tuin. Op <http://www.vlindernet.nl/doc/waardeplantdagvlinders.xls> vind je een lijst met waardplanten.

Zaadjes verzamelen

Je kunt zelf zaadjes verzamelen. Je bewaart de zaadjes dan best in een broodzak of enveloppe op een droge plaats. Zaad verzamelen doe je best op een droge dag als de vruchtdoosjes broos zijn en eenvoudig te openen. Als het zaad vochtig is kan je het niet goed bewaren. Je kan de kinderen de enveloppen laten versieren met de naam en leuke tekeningen. Zorg er wel voor dat er nog zaadjes overblijven voor de natuur.

Planten verspreiden hun zaden op verschillende manieren. Sommige zaden verspreiden zich via de wind en andere door vogels en andere dieren. Ook zijn er de exploderende vruchtdoosjes. Deze barsten open door de warmte van de zon of door aanraking.

Je kunt er ook voor kiezen de langzame, natuurlijke weg te volgen. Door je grond te verarmen (maaïen en afvoeren), winnen de wilde bloemen het jaar na jaar van het gras. Op deze manier duurt het wel enkele jaren voor je gazon of weide een bloemenweide is. Het nadeel is dat het wat langer duurt voor je wilde bloemen hebt. Het voordeel is dat je de juiste bloemen op de juiste plaats krijgt. Bij het zaaïen krijg je ook soorten die op jouw grond niet aarden.

Hoe armer de bodem aan voedingsstoffen, hoe groter de variatie aan plantensoorten.
Hoe maak je grond voedselarmer?

- Geen bemesting.
- Regelmatig maaïen. Voer steeds het maaisel af. Maaïen doe je met een zeis of bosmaaier. Als de bodem erg voedselrijk is, maaï je de eerste jaren 3 tot 5 keer per jaar je bloemenweide.

Onderhoud

- Maaien doe je met een zeis of een bosmaaier.
- Eén keer in de herfst maaien voor de eenjarige bloemen. Na het eerste jaar kan je de grond best wat oppervlakkig "verstoren" na het maaien.
- Twee keer per jaar maaien (begin juli en september) voor de meerjarige bloemen. Laat het maaisel een weekje liggen, zodat de zaadjes eruit kunnen vallen. Keer het maaisel gedurende deze week en verwijder het dan.

Bloemenkinderen

Word een bloemenfee en versier jezelf en elkaar met een madeliefjesketting, armband, hoofdkrans ...

Toveren met kleuren. Wist je dat je een witte bloem in een andere kleur kan toveren? Zet je bloem in een potje water met gekleurde inkt of ecoline, zeg een leuke toverspreuk en wacht 1 à 2 dagen af ...

Zoek zelf uit met welke bloemen je het mooiste resultaat bereikt. Probeer bijvoorbeeld met fnesia, tulp, lelie, hortensia ... (met korte steel).

Maak een decoratieve zomerkrans door eerst een cirkel te maken met enkele buigzame takken (hazelaar, wilg, berk) die je vast maakt met een stukje ijzerdraad en steek de bloemen door de krans. Je plukt de bloemen best 's morgens want dan zijn ze het meeste fris. Laat de bloemen eerst nog een uurtje in een glas water staan zodat ze vol water zijn gezogen.

Je kunt je bloemen laten drogen door ze op te hangen in een donkere, droge ruimte. Zo maak je een mooi boeket waar je heel lang van kunt genieten. Ook is het fijn om bloemen te laten drogen tussen de bladen van een (telefoon)boek en daarmee een fleurig schilderij of origineel kaartje te maken.

Ook kan je sommige bloemen gebruiken als verfplanten. Door met bepaalde bloemen of bessen op papier te wrijven, ontdek je de mooiste kleuren.

Wist je dat er ook eetbare bloemen bestaan?
Neem daarvoor een kijkje in de fiche "Creëer een eetbare tuin".

Colofon

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen
www.milieueducatie.be

Redactie

Muriel Geldhof, met medewerking van het educatief team van
NEC de Vroente (www.devroente.be) en het NMEC de Helix (www.dehelix.be)

Opmaak

Diane De Smet

Afbeeldingen

www.ecoflora.be (akkerweide),
www.springzaad.nl (bloemenweg),
persoonlijk archief

Bron

www.durftuinierenzonder.be, www.natuurpuntlimburg.be

Uitgave

Mei 2012

Verantwoordelijke uitgever

Jean-Pierre Heirman,
Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel